

РЕЦЕНЗИЯ

**от проф. д-р Виржиния Иванова Желязкова от
Висшето училище по застраховане и финанси - София**

на дисертационен труд за присъждане на научната степен

„доктор на икономическите науки”

в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.8. Икономика

докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“

Автор: доц. д-р Красимир Тодоров

Тема: „Концептуален модел на стратегическа йерархия и неговото отражение върху финансовите резултати - приложен в автомобилната индустрия”

1. Общо описание на представените материали по процедурата

Със заповед № 389 от 26.11.2020 г. на Ректора на Висше училище по застраховане и финанси доц. д-р Григорий Вазов съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема **„Концептуален модел на стратегическа йерархия и неговото отражение върху финансовите резултати - приложен в автомобилната индустрия“** за придобиване на научната степен „доктор на науките” в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление

3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“. Автор на дисертационния труд е доц. д-р Красимир Тодоров.

Предадените от доц. Тодоров материали включват следните документи:

1. Актуална автобиография;
2. Копие на заповед № 389 от 26.11.2020 на Ректора на Висше училище по застраховане и финанси доц. д-р Григорий Вазов за определяне на научно жури;
3. Дисертационен труд;
4. Автореферат на дисертационния труд;
5. Списък и копия на публикации по темата на дисертационния труд, както и резюмета на тези публикации;
6. Справка за научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд;
7. Справка за цитиранията на трудове на доц. Тодоров.

2. Кратки биографични данни за кандидата

Красимир Тодоров придобива ОКС „бакалавър“ по специалност „Счетоводство и контрол“ в УНСС-София през 1999 година и ОКС „магистър“ специалността „Счетоводство и анализ“ през 2000 година в същия университет. След това продължава образованието си в ОНС „доктор“ към Финансово-счетоводния факултет, катедра „Счетоводна отчетност и анализ“ в УНСС и защитава дисертационен труд на тема: „Счетоводни модели за съпоставянето на приходите и разходите в корпоративни структури“ през 2005 година. Този път в образователен план показва целеустремеността на кандидата и неговата ясна професионална ориентация, фокусирана върху финансовото управление на организациите. Така през годините на своето обучение той постепенно и много последователно се формира като високоподготвен и компетентен специалист в

своята област. Това му дава възможност в следващите години да изгради изключително успешна кариера в корпоративния свят, като заема ръководни длъжности в международни компании като финансов директор, а в последствие и управител на представителството на Тойота за Балканския полуостров (2006-2014 година), мениджър на CARIO GROUP LTD (2014-2017 г.) и мениджър на FCC за България (2014-2020 г.). От м. октомври 2020 година е избран за декан на академичната програма на ВУЗФ.

През цялото време на трудовия си опит кандидатът не спира да бъде активен и в академичната среда, като последователно израства до академичната длъжност „доцент“ във ВУЗФ. Преподава по редица дисциплини от областта на темата на дисертационния си труд пред студенти от ОКС „бакалавър“ и от ОКС „магистър“.

Именно успешното съчетаване на работа в бизнес среда и академично развитие води до формирането на доц. д-р Кр. Тодоров като един завършен преподавател и учен със сериозни изследователски постижения.

3. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Представеният за рецензиране труд е посветен на тема, която е неизменно актуална за всяка организация - как преформулирането на една стратегическа йерархия, която вече е утвърдена, се отразява върху финансовите резултати на организацията. Това е въпрос, пред който всеки мениджър е бил изправян поне веднъж през живота си и отговорът е многопосочен. От тази гледна точка избраната от автора тема носи значим практико-приложен заряд. В рамките на представения за рецензиране труд като илюстрация на теоретичния анализ на проблематиката авторът е избрал автомобилната индустрия. Това стесняване на обхвата на изследването е напълно логично, тъй като темата на труда е многоаспектна и с различни измерения за отделните икономически сектори.

Целта на дисертационния труд е ясно и точно формулирана: „...да се предефинира утвърдения порядък и взаимовръзките между различните нива на

корпоративна стратегия, бизнес стратегия и функционални стратегии в стремежа им за развитие на нов теоретичен модел на стратегическата пирамида.” Постигането ѝ е очертано при изпълнението на коректно определени четири изследователски задачи. Предложени са три изследователски хипотези, които отговарят на целта на труда. Обектът и предметът на изследването са ясно дефинирани. Още в самото начало проличава яснотата, която авторът притежава по отношение на състоянието на изследвания от него проблем и на това какво иска да постигне с труда си, което е фундаментално условие за успеха на всяко научно изследване.

Проектът на дисертационен труд се състои от общо 272 страници основен текст и 34 страници приложения. Текстът е обогатен със значим брой илюстративни материали - общо 85 броя фигури, посредством които са визуализирани редица обекти въпроси, които авторът анализира. В структурно отношение дисертационният труд се състои от увод, три глави и заключение.

Първата глава е посветена на анализа на състоянието на оперативния мениджмънт като проблематика. Тази част на труда има въвеждащ в изследването, теоретичен характер, и тя е необходима като основа на разгръщането на анализа в рамките на следващите глави. Тук авторът разглежда същността на операциите в организацията като обект на своето изследване, дефинициите и характера на оперативната стратегия, нейните особености, ролята на целепологането за изпълнението на тази стратегия, както и някои основни понятия от сферата на мениджмънта, които имат отношение към обекта на труда, като „сигма шест”, „lean” операциите, реинженеринга на бизнес процесите и други.

Във фокуса на втората глава е теорията на стратегическия анализ с неговите многобройни особености и аспекти. Тук авторът обръща специално внимание на индустриалната организация и теорията, основна на пазара, на теорията, основана на ресурсите, както и на различни теоретични концепции в рамките на оперативния мениджмънт. По-конкретно, внимание е обърнато на теорията за конкурентната прогресия и модела за пясъчния конус, концепцията за

размяна, теорията за границата на ефективността и други. По-нататък изложението във втората глава продължава с разглеждане в критичен план на същността и съдържанието на корпоративната и бизнес стратегията, като специално внимание е отделено на теорията в тази област.

Обект на третата, последна глава на труда е практическото изследване на автора за мястото на оперативната стратегия в рамките на стратегическата йерархия. Тук той анализира мястото на оперативната стратегия в планирането на организациите и в резултат на критичен анализ и синтез излага своите идеи и предложения за това какво трябва да бъде то. Авторът обосновава задълбочено изводите, до които достига, по отношение на ефекта върху финансовите резултати на компаниите в резултат от предефинирането на мястото на оперативната стратегия в организацията. Именно тук следва да се открие основният принос на проекта на дисертационен труд - в осветляването на значението на оперативната стратегия и в дефинирането на ролята на поставянето ѝ на правилното ѝ място върху финансовото представяне на организациите.

Избраната структура от три глави напълно отговаря на целите на изследването и спомага за тяхното постигане. Силна страна на изложението е оформянето на изводи след всяка от отделните три глави. Това позволява да се проследят авторските идеи и на всеки етап - резултатите, до които се достига.

Впечатляващ е броят на литературните източници, както от български, така и от чуждестранни учени и практики, които авторът цитира в рамките на своя труд – общо 352. Това е показателно за неговата висока осведоменост и компетентност по изследваната проблематика, напълно съответстваща на кандидат за придобиване на научната степен „доктор на науките”, към което се стреми авторът.

4. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приносите в дисертационния труд са безспорни и могат да се очертаят около постигането на основаната цел на изследването и доказването на научни-

те хипотези, поставени в началото на труда. Авторът успява да докаже, че оперативната стратегия има ключово място в стратегическото управление на всяка организация, и че това място, когато се преформулира от възприетия до момента в научната литература негов локус, до нов такъв, води до осезаемо подобряване на ефективността на дейността на организацията, което рефлектира естествено в подобряване на финансовите ѝ резултати. До този извод авторът достига в резултат на задълбочен преглед и критичен анализ и синтез на съществуващата теория по изследваната проблематика, което само по себе си също представлява сериозен научен принос. От тази гледна точка представеният за рецензиране дисертационен труд представлява едно цялостно завършено научно изследване, съответстващо на изискванията за придобиване на научната степен „доктор на науките”.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Кандидатът е представил общо девет броя научни публикации по темата на дисертационния си труд, като прави впечатление, че три от тях имат характер на монографии, една от които е на английски език, също така четири студии, две от които са на английски език и две научни статии. Тези публикации отразяват търсенията на автора в областта на неговите научни интереси и в тях той разгръща разсъжденията си по въпросите, обект на изследване от него и в дисертационния труд. Публикациите са доказателство за силната научна активност на кандидата в сферата на знанието, която той си е избрал за своето академично израстване.

6. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

На основа на представените документи може да се заключи, че кандидатът доц. д-р Кр. Тодоров не само изпълнява, но и надминава минималните нацио-

нални изисквания за придобиване на научната степен „доктор на икономическите науки“ в професионалното направление 3.8. Икономика.

7. Лично участие на кандидата

От представените за рецензиране дисертационен труд и научни публикации ясно личи ангажираността на автора с тематиката, която е обект на трудовете му и неговата сериозна компетентност по изследваните теми. Без съмнение тези трудове са плод на личния му труд. Към момента на изготвянето на настоящата рецензия не е установено плагиатство в тях.

8. Автореферат

Представеният за рецензиране автореферат отговаря на изискванията за подобен род научна разработка и илюстрира коректно и в пълнота, но същевременно в сбит вид, същността на дисертационния труд.

9. Критични забележки и препоръки

Нямам значими критични бележки към кандидата. Пожелавам му творческо вдъхновение, за да продължава изследователските си търсения и в бъдеще.

10. Лични впечатления

Познавам доц. д-р Кр. Тодоров от времето, когато постъпи във ВУЗФ като преподавател. Имам отлични впечатления от него като задълбочен изследовател и същевременно отговорен и организирана човек. Смятам, че има сериозен потенциал за развитие както като преподавател, така и като учен и трябва да продължава да работи в тази посока.

11. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Препоръката ми е кандидатът да публикува дисертационния си труд като книга както на хартиен, така и на електронен носител. По този начин идеите му

ще могат да достигнат до по-широка аудитория и да получат полагащата им се публичност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във Висшето училище по застраховане и финанси.

Дисертационният труд показва, че кандидатът доц. д-р Красимир Тодоров притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по Професионално направление 3. 8. Икономика, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди научната степен „доктор на икономическите науки“** в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3. 8. Икономика; докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“.

13.01.2021 г.

.....

Рецензент:

Проф. д-р Виржиния Желязкова